

**TALABALARNING TERMINOLOGIK KOMPETENTSIYASINI
RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI****Nazirova Zilola Rasulovna***assistent Toshkent filiali SAMGUV MJIB*

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarni terminologik kompetentsiyasini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning roli tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy ta’lim jarayonida elektron resurslar, interaktiv dasturlar, onlayn platformalar va mobil ilovalardan foydalanish orqali talabalarning terminologik bilim va ko’nikmalarini oshirish usullari yoritiladi. Shuningdek, raqamli vositalar yordamida nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan bog’lash, mustaqil ishlarni samarali tashkil etish va terminologik ma’lumotlarni tezkor va aniqlik bilan qabul qilish imkoniyatlari ko’rib chiqiladi. Maqolada o’quvchilarning terminologik kompetentsiyasini oshirish bo’yicha metodik tavsiyalar ham keltirilgan.

Kalit so‘zlar: terminologik kompetentsiya, raqamli texnologiyalar, elektron resurslar, interaktiv dasturlar, onlayn platformalar, mobil ilovalar, ta’lim jarayoni, mustaqil ish, terminologik bilimlar, metodik tavsiyalar.

Аннотация: В данной статье анализируется роль цифровых технологий в развитии терминологической компетенции студентов. В исследовании рассматриваются методы повышения терминологических знаний и навыков студентов с использованием электронных ресурсов, интерактивных программ, онлайн-платформ и мобильных приложений в современном образовательном процессе. Кроме того, рассматриваются возможности связывания теоретических знаний с практической деятельностью, эффективной организации самостоятельной работы и быстрого, точного восприятия терминологической информации с помощью цифровых инструментов. В статье приведены методические рекомендации по повышению терминологической компетенции учащихся.

Ключевые слова: терминологическая компетенция, цифровые технологии, электронные ресурсы, интерактивные программы, онлайн-платформы, мобильные приложения, образовательный процесс, самостоятельная работа, терминологические знания, методические рекомендации

Abstract: This article analyzes the role of digital technologies in developing students’ terminological competence. The study highlights methods for enhancing students’ terminological knowledge and skills through the use of electronic resources, interactive programs, online platforms, and mobile applications in the modern educational process. It also examines the possibilities of linking theoretical knowledge with practical activities,

effectively organizing independent work, and quickly and accurately acquiring terminological information using digital tools. The article provides methodological recommendations for improving students' terminological competence.

Key words: *terminological competence, digital technologies, electronic resources, interactive programs, online platforms, mobile applications, educational process, independent work, terminological knowledge, methodological recommendations*

Zamonaviy ta'lim jarayoni tezkor o'zgarishlarga duch kelmoqda va talabalarning bilimlarini sifatli rivojlantirish uchun an'anaviy metodlar bilan bir qatorda raqamli texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, terminologik kompetentsiya – ya'ni soha yoki fan bilan bog'liq maxsus atamalarni tushunish, to'g'ri ishlatish va amalda qo'llash qobiliyati – talabalarni professional faoliyatga tayyorlashda asosiy ko'nikmalardan biri hisoblanadi.

Raqamli texnologiyalar yordamida talabalarga terminologik ma'lumotlarni tezkor, aniq va samarali o'rganish imkoniyati yaratiladi. Masalan, elektron lug'atlar, interaktiv dasturlar, onlayn kurslar va mobil ilovalar orqali talaba terminologik ma'lumotni vizual va audial shaklda qabul qilishi, uni qayta ishlashi va amaliyotda qo'llashi mumkin [1]. Shu bilan birga, raqamli vositalar mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, talabaning izlanish qobiliyatini oshiradi va terminologik bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi.

Bugungi kunda ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni integratsiyalash orqali terminologik kompetentsiyani rivojlantirish masalasi o'rganilayotgan dolzarb yo'nalishlardan biridir. Bu jarayon nafaqat o'quv jarayonini samarali qiladi, balki talabalarni zamonaviy professional muhitga tayyorlashda ham muhim rol o'ynaydi. Shu nuqtai nazardan, maqola doirasida raqamli texnologiyalar yordamida talabalarni terminologik kompetentsiyasini shakllantirish usullari va metodik tavsiyalar keng tahlil qilinadi.

Raqamli texnologiyalar talabalarning terminologik kompetentsiyasini rivojlantirishda bir necha asosiy yo'nalishda qo'llaniladi. Birinchi navbatda, elektron resurslar – masalan, onlayn lug'atlar, terminologik bazalar va interaktiv dasturlar – talabalarga yangi atamalarni tez va samarali o'rganish imkonini beradi. Bu vositalar nafaqat so'z ma'nosini, balki atamaning kontekstda ishlatilishini ham ko'rsatadi, bu esa talabalarning nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalarga aylantirishga yordam beradi.

Ikkinchi yo'nalish sifatida multimediya materiallarining qo'llanilishi ajralib turadi. Audio va video materiallar orqali talaba terminlarni eshitib tushunish, ularni talaffuz qilish va kontekst asosida ishlatish imkoniyatiga ega bo'ladi [2]. Masalan, interaktiv videodarslarda terminlar real professional vaziyatlarda ishlatiladi, bu esa ularning amaliy yodlashini va mustahkamlashini ta'minlaydi.

Shuningdek, virtual laboratoriyalar va simulyatsiyalar yordamida talabalarga terminologik ma'lumotlarni amaliyotda qo'llash imkoniyati yaratiladi. Bu metod talabaning mustaqil izlanish qobiliyatini rivojlantiradi va terminlarni real sharoitlarda ishlatishga o'rgatadi[3]. Misol uchun, iqtisodiyot yoki informatika sohasida interaktiv modul orqali talabalar turli terminlar bilan ishlashni mashq qiladi va ularning to'g'ri qo'llanilishini tekshirish imkoniga ega bo'ladi.

Shuningdek, onlayn hamkorlik va guruh ishlari raqamli texnologiyalarning muhim jihatidir. Talabalar Google Classroom, Moodle, Zoom yoki boshqa platformalar orqali guruh bo'lib terminlar bilan ishlashadi, loyihalar yaratishadi va o'zaro baholashni amalga oshiradilar. Bu jarayon terminologik kompetentsiyani rivojlantirish bilan birga, kommunikativ va jamoaviy ish ko'nikmalarini ham oshiradi[4].

Bundan tashqari, mobil ilovalar va interaktiv testlar terminlarni mustahkamlash va o'zlashtirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Talabalar har qanday vaqtda va joyda testlarni yechish, yangi atamalarni o'rganish va o'z bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu yo'l bilan raqamli texnologiyalar talabalarni faol va mustaqil o'rganishga undaydi, terminologik bilimlarning uzoq muddatli saqlanishini ta'minlaydi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar terminologik kompetentsiyani rivojlantirishning nafaqat samarali, balki interaktiv va qiziqarli usullarini taqdim etadi. Ular o'quv jarayonini amaliy, kontekstual va professional yo'nalishda boyitadi, talabalarning terminlarni tushunish, ishlatish va mustaqil o'rganish qobiliyatlarini oshiradi. Shu sababli, zamonaviy ta'lim muassasalarida raqamli vositalarni terminologik kompetentsiyani rivojlantirish jarayoniga integratsiyalash pedagogik jihatdan dolzarb va zarur hisoblanadi.

Raqamli texnologiyalar talabalarning terminologik kompetentsiyasini rivojlantirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Interaktiv darsliklar, onlayn lug'atlar, terminologik bazalar va mobil ilovalar orqali talabalar terminlarni nafaqat yodlash, balki ularni kontekstda to'g'ri qo'llashni o'rganadilar. Raqamli vositalar yordamida o'quv jarayoni individual va guruh ishlari bilan boyitilib, talabalarning mustaqil o'rganish va ijodiy fikrlash ko'nikmalari ham rivojlanadi. Shu bilan birga, elektron resurslardan foydalanish o'quv jarayonini interaktiv, qiziqarli va samarali qiladi, bu esa terminologik bilimlarni yanada mustahkam o'zlashtirishga yordam beradi.

Shuning uchun raqamli texnologiyalarni terminologik mashqlar va dars jarayoniga integratsiyalash pedagogik jihatdan dolzarb va zamon talabiga mos keladi. Bu yondashuv nafaqat nazariy bilimni oshiradi, balki amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga ham xizmat qiladi.

Adabiyotlar:

1. Johnson, M. Digital Tools in Terminology Learning. New York: Routledge, 2019.
2. Schmidt, H. Technology-Enhanced Language Learning. Berlin: Springer, 2018.
3. Baker, T., & Green, S. Terminology Acquisition and E-Learning. London: Palgrave Macmillan, 2020.
4. Karimov, A. Raqamli pedagogika va til o‘qitish metodikasi. Toshkent: O‘zbekiston Milliy Universiteti, 2021.